

O co chodzi w systemie ETSów?

Robert Jeszke

KOBiZE

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

**Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami**

Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

O co chodzi w systemie EU ETS ?

12. Konwencja Rynku Elektrotechnicznego

Warszawa, 25 maja 2022 r.

Zakres prezentacji

- ❖ Podstawy EU ETS
- ❖ **Fit for 55** – główne zmiany w EU ETS
 - ✓ Cele redukcyjne w UE
 - ✓ Przydział bezpłatnych uprawnień
 - ✓ Lotnictwo i transport morski w EU ETS
 - ✓ Nowy ETS dla transportu i budownictwa
 - ✓ Graniczny podatek węglowy (CBAM)
 - ✓ Mechanizm stabilności rynkowej (MSR)
- ❖ Kształtowanie cen uprawnień do emisji (EUA)

System ETS – EU ETS

Europejski System Handlu Uprawnieniami do Emisji (ang. *European Union Emissions Trading Scheme*)

jest podstawowym narzędziem wspólnotowej polityki klimatycznej służącym do zmniejszania emisji gazów cieplarnianych w sposób efektywny kosztowo.

- ❖ System działa od 2005 r. i obejmuje ok. 10 tys. instalacji w sektorze energetycznym i przemysłowym na obszarze UE.
- ❖ W systemie EU ETS uczestniczy 30 państw - wszystkie 27 państw UE oraz Liechtenstein, Norwegia i Islandia;
- ❖ W Polsce systemem objętych jest aktualnie ok. 600 instalacji.
- ❖ Jest to pierwszy i dotychczas największy na świecie rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

EU ETS – podstawowe informacje

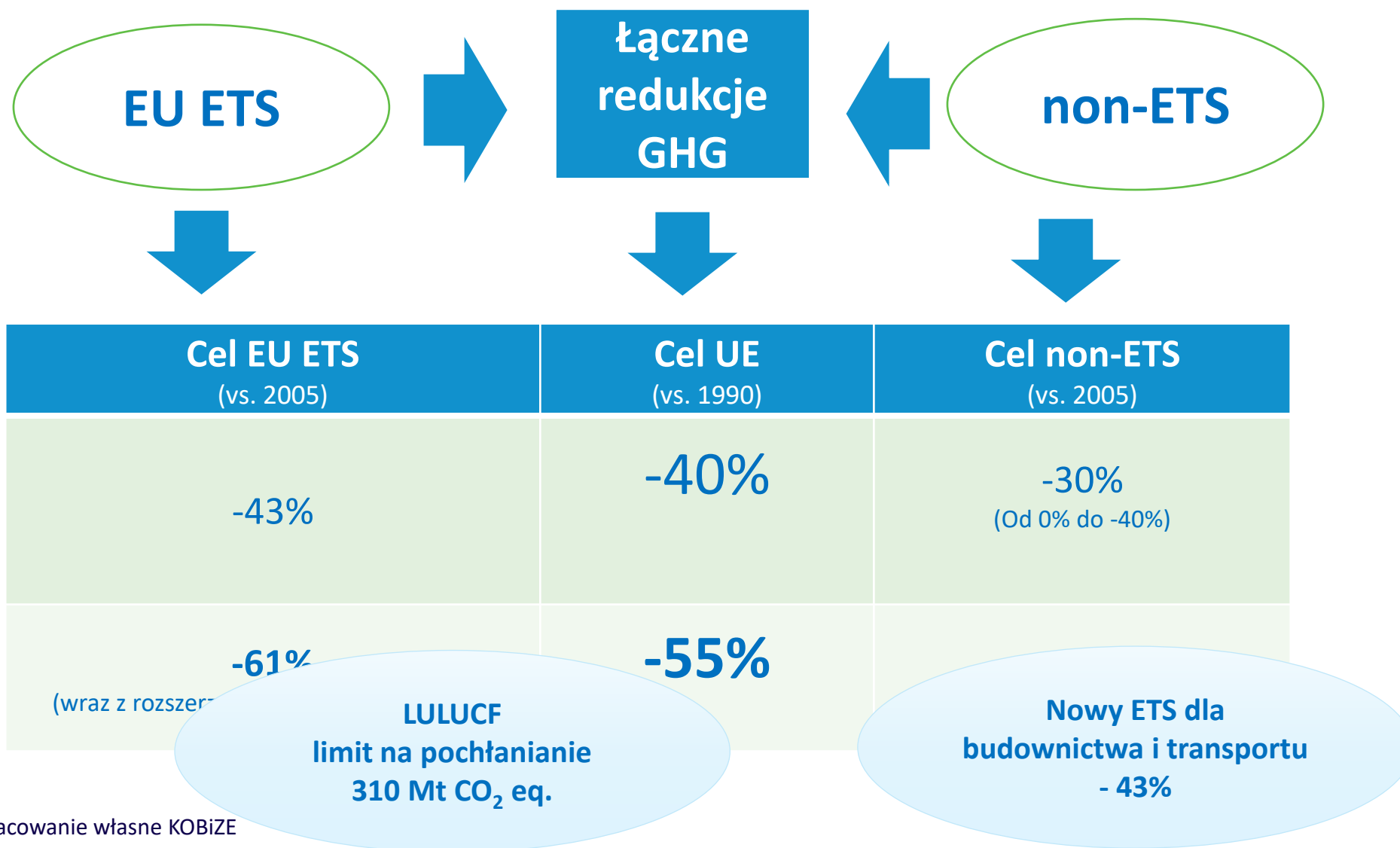

Okres I 2005-2007	Okres II 2008-2012	Okres III 2013-2020	Okres IV 2021-2030	Fit for 55% 2021?-2030 Proponowane zmiany
Darmowa alokacja		System aukcyjny (z wyjątkami)		
Stały limit		Limit malejący (-1,74%/rok)	Limit malejący (-2,2%/rok)	Limit malejący (-4,2%/rok)
Limit określony na poziomie p.czt.		Limit na poziomie UE		
KPRU (wszystkie sektory)		KŚW (przemysł i ciepło) + derogacja (energia elektryczna)		+ żegluga + ETS2 (budynki i transport)
Metodologia alokacji na poziomie p.czt.		Ujednolicona alokacja na poziomie UE		
		Benchmarki		
		Ucieczka emisji		+CBAM
Brak dodatkowych funduszy		NER300	Fundusz Modernizacyjny, Fundusz Innowacyjny	+ Społeczny Fundusz Klimatyczny
Brak interwencji cenowych		Backloading, MSR	MSR	Mocniejszy MSR, MSR też w ETS2
Bez bankowania	Bankowanie			

Kroki milowe w polityce klimatycznej UE

Nowy podział celów redukcyjnych GHG

Bezpłatny przydział uprawnień / Benchmarki

- ❖ Bezpłatny przydział uprawnień ma opierać się dalej na benchmarkach.
- ❖ Zaostrzenie benchmarków poprzez zwiększenie od 2026 r. maksymalnego współczynnika obniżania benchmarków do **2,5%** rocznie (zamiast obecnych 1,6%).
- ❖ Ograniczenie bezpłatnego przydziału o 25% instalacjom, które nie wdrożą efektywnych kosztowo środków zidentyfikowanych w specjalnych **audytach energetycznych**.
- ❖ Plusem jest usunięcie def. producenta energii elektrycznej – **równe traktowanie instalacji kogeneracyjnych** – tymi samymi wskaźnikami korygującymi co pozostałe instalacje.

Lotnictwo w EU ETS

- ❖ Lotnictwo jest uwzględnione w ogólniejszym zapisie stanowiącym, że od 2024 r. bezpłatne uprawnienia będą stopniowo przesuwane do sprzedaży na aukcjach (**po 25% rocznie do osiągnięcia 100% w 2027 r.**)
- ❖ Uprawnienia lotnicze (EUAA) będą zrównane z EUA - **likwidacja różnicowania uprawnień**
- ❖ Włączenie uprawnień lotniczych do obliczania nadwyżki do **MSR**
- ❖ KE szacuje, że emisje z lotnictwa wewnątrz UE wzrosną w 2030 r. o **12%** w stosunku do 2005 r.

Transport morski w EU ETS

- ❖ Nowość! Włączenie emisji z transportu morskiego do EU ETS (transport morski dodany jako **nowa działalność** w aneksie do dyrektywy)
- ❖ Włączenie transportu morskiego dotyczy emisji z:
 - rejsów wewnątrzunijnych,
 - połowy emisji z rejsów poza/spoza UE oraz
 - emisji występujących przy zacumowaniu w porcie UE.
- ❖ KE szacuje, że emisje z transportu morskiego wewnątrz UE spadną w 2030 r. o **5%** w stosunku do 2005 r.

Nowy system ETS2 dla budynków i transportu

- ❖ **Cel 43%** redukcji do 2030 w stosunku do 2005 - 2025 r. (pilotaż); od **2026 r. (start)**
- ❖ Obowiązki rozliczania emisji będą nakładane na dystrybutorów paliw
- ❖ Brak bezpłatnego przydziału (**pełny aukcjonowanie**)
- ❖ **Nowa rezerwa MSR od 2027 r.**
- ❖ Utworzenie dedykowanego **funduszu społecznego** (ang. *Climate Social Fund*)

Graniczny mechanizm dostosowawczy od emisji CO₂ (CBAM)

2023-2025 r.
Okres przejściowy
mechanizmu CBAM

Od 2026 r.
Pełne wdrożenie
mechanizmu CBAM

- ❖ Obejmuje tylko **import do UE** (brak dotacji dla eksporterów), importerzy produktów rozliczani z certyfikatów CBAM równych emisjom zawartych w ich produktach
- ❖ Sektory objęte CBAM: **cement, energia elektryczna, nawozy, żelazo i stal, aluminium**
- ❖ Stopniowa redukcja bezpłatnych uprawnień (o 10 p.p./rok) w sektorach objętych podatkiem granicznym **CBAM** w latach 2026-2035. Od 2035 r. pełny aukcjonowanie.

Rezerwa zapewniająca stabilność rynku MSR w EU ETS

- ❖ Wdrożenie decyzją z dnia 6 października 2015 r. (później zmiany nowelizacją dyrektywy EU ETS w 2018 r.). **Początek funkcjonowania rezerwy MSR to styczeń 2019 r.**
- ❖ **Powody wdrożenia MSR:**
 - Definitywne rozwiązanie problemu nadwyżki uprawnień do emisji
 - Lepsze dostosowanie podaży uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji do sytuacji na rynku.
 - Sposób działania - jeżeli nadwyżka uprawnień jest większa niż **833 mln** to następuje transfer części uprawnień **z puli aukcyjnej do rezerwy MSR**

Rewizja rezerwy MSR w Pakiecie Fit for 55

- ❖ Ogólnie zaostrenie zasad funkcjonowania MSR
- ❖ Włączenie **sektora lotniczego** oraz **sektora morskigo** do kalkulacji nadwyżki.
- ❖ Współczynnik transferu uprawnień do MSR pozostaje na wyższym poziomie **24%** do końca 2030 r. (miał spadać do 12% od 2023 r.)
- ❖ **Mechanizm umarzania uprawnień** w rezerwie - od 2023 r. rezerwa z „automatu” zostanie zmniejszona do wielkości dolnego progu MSR, czyli **400 mln uprawnień EUA**.

Obecny stan prac – komisje ENVI i ITRE

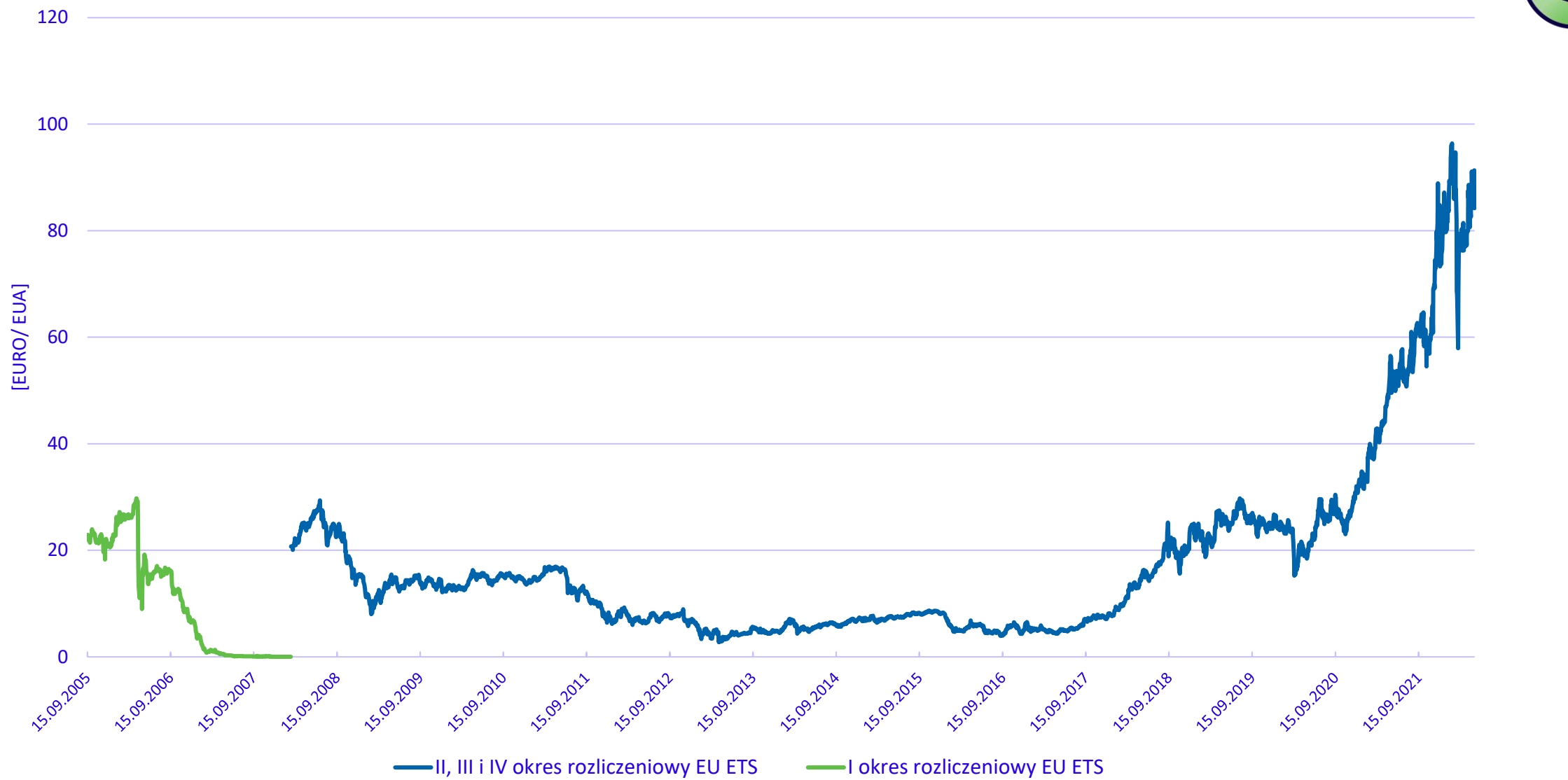
Przykładowe elementy EU ETS	ENVI/ITRE	Pierwotna propozycja KE
Cel redukcyjny w EU ETS	67% (ENVI)	61%
Górny próg MSR	700 mln (ENVI)	833 mln
Wycofanie bezpłatnych uprawnień w sektorach objętych CBAM	2026-2030 (ENVI) 2028-2034 (ITRE)	2026-2035
Ograniczenia rynku uprawnień wyłącznie do operatorów EU ETS i pośredników kupujących w ich imieniu.	TAK (ITRE i ENVI)	NIE
Art. 29a dyrektywy EU ETS	bardziej responsywny i automatyczne uruchomienie 100 mln uprawnień z rezerwy MSR (ENVI)	Bez zmian

Co dalej?

- wypracowanie jednolitego stanowiska przez **Parlament Europejski** (**początek czerwca br.**)
- **Rada UE – kierowana przez Francję**, która do końca czerwca sprawuje rotacyjną prezydencję w UE – ma sfinalizować swoje stanowisko w sprawie reformy ETS **pod koniec czerwca br.**
- sfinalizowanie **trójstronnych negocjacji między instytucjami UE** **planowane jest na wrzesień br.**
- istnieje szansa, że zmieniona dyrektywa EU ETS **wejdzie w życie jeszcze w 2022 r. ALE!** pewne elementy tej dyrektywy jak np. zwiększenie corocznego wskaźnika redukcji (**LRF**) może zacząć funkcjonować dopiero **od 2024 r.** a wprowadzenie podatku **CBAM** w jego pełnym zakresie dopiero **od 2026 r.** (od 2023 r. ma obowiązywać faza przejściowa).

Ceny uprawnień do emisji (EUA)

Główne czynniki wpływające na ceny EUA

- ❖ Oczekiwania rynkowe – dopasowanie do pakietu **Fit for 55** doprowadzi do zaostżenia rynku,
- ❖ **Rosnące ceny gazu** – doprowadziły do zwiększenia produkcji energii z węgla, zwiększenia popytu na EUA i zwiększenia ich kosztów,
- ❖ **Spekulacje rynkowe** – rosnąca liczba instytucji finansowych, oraz nowych podmiotów umożliwiających udział inwestorów detalicznych (fundusze ETF),
- ❖ **MSR jako narzędzie służące utrzymaniu wysokich cen EUA,**
- ❖ **Brak wentylu bezpieczeństwa** – niedziałający art.29a.

Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE) w KOBiZE

climatecake.pl

POLAND NET
THE ROADMAP TOWARD THE EU CLIMATE POLICY GOALS IN POLAND BY 2050
#SUMMARY
Authors: Maciej Pyrk, Robert Jeszke, Jakub Boratyński, Igor Tatarewicz, Jan Witajewski-Baltvilks, Wojciech Rąbiega, Adam Wąs, Paweł Kobus, Michał Lewarski, Sławomir Skwierz, Artur Gorzałczyński, Izabela Tobiasz, Marta Rostaniec, Maciej Cygler, Monika Sekula, Vitaly Krupin
KOBiZE
Warsaw, June 2021
IOŚ-PIB

THE CO₂ EMISSION REDUCTION IN THE TRANSPORT SECTOR IN THE CONTEXT OF "THE EUROPEAN GREEN DEAL"
#SUMMARY
Authors: Adam Wąs, Paweł Kobus
KOBiZE
Warsaw, October 2020

CONTEXT OF THE GREENHOUSE TARGET
Authors: Jan Gąska, Maciej Pyrk, Radosław Marian Mraz, Wojciech Rąbiega
KOBiZE
Warsaw, October 2019
IOŚ-PIB

SCENARIOS OF LOW-EMISSION ENERGY SECTOR FOR POLAND AND THE EU UNTIL 2050
Authors: Igor Tatarewicz, Michał Lewarski, Sławomir Skwierz
KOBiZE
Warsaw, October 2019
IOŚ-PIB

#LIFEClim
#LIFEClimCAKEPL

**Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami**

Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Dziękuję za uwagę

Robert Jeszke

Kierownik Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE),
Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE)

e-mail: robert.jeszke@kobize.pl

12. KONWENCJA RYNKU ELEKTROTECHNICZNEGO

Związek Pracodawców
Dystrybucji Elektrotechniki

SPONSOR GŁÓWNY

LEDVANCE

Allianz

Allianz
Trade

GEWISS

 KONTAKT **simon**

Schneider
Electric

Weidmüller